

Goedenmorgen, vrienden.

Dit is dan eerste Paasdag. Het is een dag, die vol moet zijn van wijding, van halleluja; een dag, die ongetwijfeld voor u gevuld is met autobussen, bromfietsen en dergelijke vervoermiddelen. Het is dan ook erg moeilijk om een les te vinden, die niet alleen maar een traditie, maar die toch aan de andere kant ook bruikbaar is.

Er staan op het ogenblik eigenlijk twee dingen direct tegenover elkaar. De eerste is: het Paasverhaal; de tweede is: de leuze van de Nederlandse bevolking - en wat dat betreft van vele andere volkeren - die uit het latijn schijnt te zijn genomen: "carpe diem", pluk de dag. Toch geloof ik, dat ergens die twee dingen bij elkaar komen. Nu wil ik u niet vervelen met een opsomming van alles wat er met Pasen is gebeurd. Ik wil alleen maar eens een paar vergelijkingen maken.

In de eerste plaats: Het was nog nacht. Plotseling was er een sterk licht. Volgens het verhaal: engelen daalden uit de hemel af en wentelden de steen voor het graf weg, enz. Een typisch verschijnsel. Voordat het eigenlijke licht begint, voordat de eigenlijke dag begint, begint dus reeds de dag van Christus. De tweede is al even eigenaardig. Degenen, die worden verblind, zijn soldaten.

Nu kunt u niet zeggen, dat ik iets tegen de militaire stand heb. Helemaal niet. Maar toch vind ik dit wel heel treffend: Voordat de dag begint, begint de dag van de Christus. Voordat het licht aan de hemel komt, is er het licht van de geest; en dat is even sterk als het daglicht, zodat de hanen kraaien.

Als je daarover eens nadenkt, kom je tot een typische conclusie. In deze dagen staat de mens voor een hoop moeilijkheden. En als je zo kijkt naar de politieke en economische situatie, de sociale ontwikkeling en al wat erbij hoort, zou je werkelijk geneigd zijn om te zeggen: "We zitten nog zwaar in het donker." Gelijktijdig echter is er een verblindend licht! Het licht van de geest, het licht van de Christusgeest, die over de wereld actief wordt.

Dit geldt vandaag de dag ook. En zoals toen de soldaten, die bij het graf de wacht hielden, verblind werden, zouden we nu kunnen zeggen dat degenen, die in hun bijna militaire organisaties de wacht houden bij het graf van wat eens het Christendom is geweest, verblind zijn. Dat moet ook wel; want per slot van rekening, als u nu eens realist bent en u vraagt zich af: Wat is op het ogenblik onze levenswaarde? dan komt u te staan voor heel veel regels en wetten. U komt te staan voor een wetenschap, die alleen maar is ontstaan uit allerhand betogen - al dan niet filosofisch of mystiek - over Jezus en al wat daarmee samenhangt. Ze hebben dus a.h.w. werkelijk voor Jezus een graf gebouwd en hem erin ter ruste gelegd. Want Jezus is dood, Jezus heeft zich geofferd, Jezus is naar de hemel gegaan. Ze hebben niets meer met Jezus te maken.

Nu staan ze ijverig te waken, opdat er geen stukje vrije geest meer doorkomt. Vandaar dat er zich geen lichtende geest op deze wereld kan openbaren; het zijn allemaal duisterlingen, demonen of - als we een klein tikkeltje filosofisch worden en een beetje meer het abstracte gaan aanvaarden - schillen. Een werkelijke geest kan zich echter op aarde niet openbaren. Geen sprake van. Want als dat zou kunnen gebeuren, dan zou de Christus kunnen ontwaken en die kunnen we niet gebruiken.

Wat zei u? Zou het waar kunnen zijn? Ja, reken maar. Het is niet aanvaardbaar, dat er ergens een nieuwe waarde, een nieuwe wet, een nieuwe weg

zou zijn, die gelijk is aan de weg van Christus, maar die niet past in de opvattingen van de mensen van vandaag.

Nu weet ik wel, dat de priesters natuurlijk niet zelf de wacht betrekken. Ze doen het via een politieke partij, via pressie op de regering. Ze doen het langs duizend-en-één weg; maar het graf moet bewaakt zijn. En het is duidelijk dat juist degenen, die het gezag in handen hebben, die dus het gezag zouden moeten handhaven, de eersten zijn, die verblind worden. Ze kunnen niet achter de nevel zien, achter het verblindende licht van de waarheid. Zij zijn ten slotte gewend aan hun wetjes, aan hun regeltjes. Het moet alles volgens een vaste methode gaan. Zo iets van: Geef acht! links om! voorwaarts, mars! En nu ineens is er iets, dat zich daar helemaal niet mee bezighoudt. Ze zijn verblind.

Hoe sterker dat licht gaat gloeien, hoe sterker dat licht gaat stralen des te zekerder is het dat degenen, die zich zo vast bijten aan onze regel, onze wet, ons dogma, verblind zullen moeten wegvlugten, zoals eens de soldaten naar Pilatus om te zeggen: "Ja, er is ergens iets gebeurd, we weten niet eens wat, we zijn verblind."

Dus wat dat betreft, zit er al een hoop in. Want het is toch wel typisch, dat b.v. de hanen (er wordt over die beesten gesproken), die kraaiden, het licht wel zagen. Dus de eenvoudigen (de mensen en de dieren), die niet vast zitten aan hun principes, hun denkbeelden, die leren om a.h.w. te leven met de krachten die zich openbaren, die zien het licht wel. En daar hebben we dan een punt, dat buitengewoon interessant is.

Op de eerste Paasdag werd het licht van de Christus het eerst gezien door hen, die zich niet gebonden hadden aan het dogma van een vaste regel of een vaste wet, maar die leefden bij de dag. En daar heeft u het carpediem.

Dan gaan we nog maar een stapje verder. Per slot van rekening, ik vind het Paasverhaal zeer interessant; het ligt er alleen maar aan, hoe je het bekijkt. We kunnen natuurlijk vol verwondering erbij stilstaan, dat Jezus zich in de tuin manifesteert. Er is echter een aardigheidje bij.

Degenen, die Jezus' leer hebben verkondigd, zijn de apostelen. Het waren allen heel brave mensen behalve die ene, Judas; dat was een echte Judas. Maar al de anderen waren brave mensen, helden, martelaren van het geloof, verkondigers van de waarheid, ijveraars voor Jezus' leer. Komt Jezus bij hen? Dat zou u denken! Aan wie vertoont hij zich? Aan Maria Magdalena, die een grote zondares was. (Dat is niet van mij, hoor; dat staat in de Evangeliën.) Met andere woorden: mensen, die hun eigen opvatting van God volgen, die de waarheid, welke ze ontmoeten, kunnen aanvaarden en verwerken en dus in de ogen van de wereld grote zondaars of grote dwazen zijn, die hebben veel meer kans om Jezus te ontmoeten, dan alle leraren en alle apostelen, die zich zo ingewijd voelen. Je zou dan misschien mogen zeggen dat de mens, die zijn inwijding in de school van het leven vindt, dichterbij God staat dan degeen, die Hem alleen maar vindt in zijn zelfrechtvaardiging en in het haast bezeten volgen van één bepaalde Leraar, Meester of principe, zelfs als het Jezus is. Maar het is nog niet voldoende.

Pasen, Jezus is herrezen. Halleluja, gloria, enz. Maar waar gaat Jezus dan heen? Je zou zeggen: Hij heeft nu die zondares bezocht en dan gaat hij toch zeker naar de apostelen. Ho, wacht even! Jezus gaat naar de Emmausgangers. Twee mannen gaan naar Emmaus; een derde voegt zich bij hen en ze maken een gezellig praatje. Als het een Hollander was geweest, zou het vast over het weer gegaan zijn, nietwaar? Ze hebben zo een gezellig commentaar. Misschien hebben ze wel een beetje geroddeld over Pilatus en de onlusten in Jeruzalem. Misschien hebben ze zelfs nog wat gezegd over Jezus. En deze loopt er gezellig bij en kletst heel gemoedelijk mee. Dan komen ze aan een herberg. "Nu, jongens, we hebben honger, we hebben dorst, laten we gaan eten en drinken." Wat kan er nu eenvoudiger, menselijker en doodgewoner zijn dan dat.

Maar daar zit Jezus aan tafel. Met deze mensen breekt hij het brood, drinkt hij wijn; en aan het breken van het brood herkennen zij hem.

Dat kan waar zijn, natuurlijk, maar belangrijk is hier weer: niet de apostelen! Neen, twee doodgewone leerlingen, die wel eens van Jezus hebben gehoord. Met dezen - let wel! - breekt hij het brood en drinkt hij wijn. Later verschijnt hij bij de apostelen plotseling door gesloten deuren en vaste muren.

Je zou haast zeggen, dat je daaruit een lering kunt trekken, die voor de hedendaagse tijd toch wel heel erg belangrijk is:

Er zijn heel veel mensen, die ijveraars zijn van de wet. Ze zijn bereid om het zwaard te hanteren voor de waarheid. Ze zijn bereid om hun Meester te volgen tot in de dood. Behalve als het gevaarlijk wordt, dan gaan ze natuurlijk net als de leerlingen een klein beetje zitten bibberen achter gesloten deuren. Per slot van rekening, je moet toch ook een beetje aan je sociale status denken, aan je standing, aan je reputatie, aan je inkomen, nietwaar? Ik zou haast zeggen, dat zijn zo van die "do-gooders" van deze wereld. Van die mensen, die een kruistocht beginnen. En of ze nu van hun voornaam Billy heten, of ze noemen zich de Gezondenen of de Ingewijden, het gekke is, dat je er eigenlijk weinig van merkt.

Jezus komt daar niet zo onmiddellijk. Want ja, die mensen hebben hun reputatie, hun volgelingen om aan te denken enz. Zij kunnen zich niet bezighouden met het buitengewone. Zij kunnen niet het nieuwe licht aanvaarden en verwerklijken. Zij kunnen niet de nieuwe kracht, de herrezen krachten van het licht verwerken. Ze zullen wel uitkijken! Zij moeten op de wereld passen. En als Jezus tot hen komt, als het licht tot hen komt, dan moet dat zijn in de vorm van een miraculeuze verschijning. En dan vallen zij natuurlijk heel nederig neer: "Heer, Heer, Gij zijt herrezen!" en weet ik wat al meer. Ze vragen dan: "Meester, kunt U dit voor ons doen en kunt U dat voor ons doen?"

Jezus zal hen helpen, natuurlijk. Het licht zal ook hen helpen, die voor zich persoonlijk een soort profetenbaan, profetenwerk hebben opgebouwd.

Maar de eigenlijke contacten, die Jezus legt, zijn eigenlijk veel eenvoudiger. Het is de mens, die eerlijk is. En dan mag hij in de ogen van de mensen zondig zijn of niet, wat maakt dat uit? Of Maria Magdalena nu ooit een zondares is geweest of niet, wat interesseert het Jezus? Ze is eerlijk in haar aanvaarden van het licht. Hij kijkt ook niet naar de prioriteit van de mannen, die toch in zijn tijd zo erg belangrijk was. Hij maakt eigenlijk geen verschil. Maria Magdalena is degene, die de meest zuivere innerlijke toestand heeft, die het meest zuiver alles aanvaardt; en Maria Magdalena is de eerste, die hem ziet.

Die leerlingen van hem, de twee Emmausgangers, zijn ook heel doodgewone jongens. Weet u, dat zijn zo van die mensen, die dan ook mogen meedoen; ze zijn esoterisch niet zo ver, maar ze passen nog net in onze groep. Die twee, met hun doodgewoon voortgaan in het leven, hebben klaarblijkelijk ergens verbinding: die harmonie, dat ene punt, waardoor zij voor Jezus gemakkelijk te benaderen zijn, waardoor zij het eerste contact met hem kunnen krijgen. En dan niet op een buitengewoon niveau. Jezus komt niet tot hen als een hemels visioen of zo. Hij komt als een gewoon mens; en wat hij met hen bespreekt en zoals hij met hen samengaat, is menselijk, dat komt niet ergens uit de hoogste sfeer of hemel. En toch, toch is daar het bovennatuurlijke wel zeer sterk tegenwoordig.

Nu ja, trek dan je conclusie. In de moderne wereld is ook het nieuwe licht geboren. Waar zal dat licht zich het snelst uiten? Bij de mensen, die allemaal zo correct zijn? Die zo heilig en zo goed zijn? Kom nou! Die mensen zijn allemaal zozeer bezig met correct en heilig en goed te zijn, dat ze geen tijd overhouden voor het licht, voor de innerlijke verlichting, voor het ontvangen van een nieuwe kracht.

Neen, dan degenen, die hun weetje weten en in het leven misschien helemaal niet zo braaf zijn, maar die ergens de ontvankelijkheid hebben.

Hij moet het ook niet hebben van al die geleerden. Die mensen, die precies alle theologische argumenten kunnen opzeggen, de Bijbel van achter naar voor en van voor naar achter uit het hoofd kunnen opdreunen; die mensen, die precies weten, hoe je het kaballistisch en astrologisch berekent, die het magisch kunnen verklaren.

Als het licht zich moet openbaren, zoals het is, zoals het in de menselijke wereld moet bestaan, dan openbaart het zich als mens aan mensen.

En dan gaan we maar eens heel rustig nadenken: Pasen, opstanding. Als wij een opstanding, een vernieuwing, moeten verwachten, als wij moeten verwachten dat de mensheid - zoals eens Jezus - herrijst uit haar dood van wereldoorlogen, uit haar wanhopige slaap en afdaling in de afgrond van materialisme, dan zullen we ons niet moeten wenden tot de "geroepenen". Het is bitter genoeg om het te zeggen, maar het is waar. Neen, het eerste licht is bij hen, die het aanvaarden willen en het aanvaarden kunnen. De nieuwe kracht en de nieuwe wet, het verlichte, het edele en het zuivere manifesteren zich niet aan de braven. Het manifesteert zich aan de mensen. En te leven als mens - dat moogt u niet vergeten - is zijn taak op aarde. Te leven als mens, het kennen van alles wat er is: goed en kwaad, licht en duister, het kiezen van een eigen weg, het vinden van een eigen contactpunt met God, het zelf volgen van het Hogere. Dan pas kom je in aanmerking voor de eerste openbaring.

Dat betekent dus, dat er een tijd zal komen - laten we even verder extrapoleren - dat de kerken ook het nieuwe licht zullen kennen. Dat ze weer zullen uitroepen: "Mirakel, Jezus is opgestaan! Heer, dat Ge wederom tot ons zijt gekomen!" zoals eens de apostelen hebben gedaan. Er zal een tijd komen, dat ze allen tezamen zingen: "Heilige Geest, kom over ons"; en dan gaan ze weer Pinksteren vieren. Dan is het mogelijk, dat die Geest zich werkelijk manifesteert.

Maar het eerste licht, het prille licht, het levende licht komt niet bij mensen, die proberen een structuur van de eeuwigheid op te bouwen. Dat komt niet bij mensen, die zo buitengewoon geleerd en braaf en goed zijn. Dat komt bij de eenvoudige mensen, die de dag plukken. Mensen, die leven bij de dag, die leven in de vreugde van de zonneschijn; en die in de regen verdergaan, omdat het vandaag regent en niet zeggen: "Gisteren was het zo mooi en morgen zal het misschien mooier zijn"; maar die zeggen: "Vandaag is er regen; vandaag moeten we zorgen dat we daarmee klaar komen." Het is simpel genoeg.

Nu we hier zo op de Paasdag bij elkaar zitten, kunnen we de lering heel eenvoudig uitdrukken, al klinkt het dan wat ingewikkelder:

De harmonie met het cosmische komt niet voort uit menselijk weten, menselijk denken, of uit een bepaalde methode van gedrag, het volgen van bepaalde wetten. De harmonie met het cosmische, met het Oneindige, met de levende liefde Gods komt voort uit het willen aanvaarden en ondergaan van deze kracht.

De mensen, die werkelijk contact zoeken met het lichtende van God in een tijd, dat nog niet het volledige licht hernieuwd is geopenbaard maar dat het langzaam als een ochtendgloren komt, zodat eerst het geestelijk licht aanwezig is, voordat ooit het stoffelijke weer die verlichting zal kunnen verdragen, zullen mensen moeten zijn, die eenvoudig als stoffelijke mensen leven, niet zwevend ergens in een geestelijke sfeer, maar staand met twee voeten op de grond. Het zullen mensen moeten zijn, die niet zo vlekkeloos braaf en heilig zijn, niet zo vol van profetische gaven en vervuld van een apostolaat. Het moeten gewoon mensen zijn, die durven leven. Mensen, die zichzelf durven zijn, maar die in dit zichzelf zijn het licht ontvangen; die God erkennen.

Daarbij kom ik aan de tweede spreuk: het carpe diem, pluk de dag. Als u zich vandaag bezighoudt met datgene, wat u gisteren aan ellende hebt gehad en datgene, wat er morgen zal komen aan zorgen, beledigt u dan eigenlijk niet de Schepper Zelf? Wat u vandaag wordt gegeven, is de

gave voor heden. Door die gave te aanvaarden, daarin vrolijk en gelukkig te zijn, daarin uzelf en God te erkennen, beantwoordt ge aan God, beantwoordt ge aan de cosmos, hebt ge harmonie.

Houdt ge u bezig met gisteren, dan sterft het heden, voordat ge het werkelijk in zijn schoonheid hebt kunnen beleven, dan gaat vandaag teloor. En hebt ge zorgen voor morgen, zijt ge voortdurend bezig met wat morgen misschien zal gebeuren, wat blijft u over van deze dag? Ze is teloor gegaan in het zoeken naar morgen. En morgen komt; en het is anders dan ge hebt gedacht; ge gaat weer verder en nooit leeft ge.

Opstanding zou je dus ook op de mens van toepassing kunnen verklaren. Laat de mens eindelijk eens opstaan uit zijn voortdurend roeren in het verleden en grijpen naar de toekomst. Laat hem eens leven in het heden. Laat hem vandaag eens zien als zijn leven en zijn levensdoel en niet morgen of gisteren.

Laat de mens herrijzen uit de waan, dat hij zijn invloed over eeuwen heen kan uitstrekken.

Laat de mens eindelijk eens terugkomen van de gedachten, dat hij het is, die de eeuwigheid smeedt en laat hem daarvoor erkennen, dat hij alleen maar één ding heeft te doen: zichzelf vandaag en altijd in harmonie te brengen met God, steeds aan de hand van wat er nu is en niet aan de hand van wat hij zou willen dat er zou zijn, of wat hij verwacht dat er morgen zal zijn, of wat er gisteren is geweest.

Pluk de dag. Dat betekent niet alleen maar: geniet de dag, zoals hij komt. Het betekent: lééf de dag, zoals hij komt. Leef hem zoals hij is. Als de zon schijnt, wees vrolijk met de zon; en als er regen is, zoek het goede in de regen. Als er vandaag vreugde is, beleef haar volledig en dank God dat je haar mag beleven. Als morgen de smart komt, vraag God desnoods, of Hij je helpt om haar te dragen, als je het zelf niet kunt. Draag haar met waardigheid en vraag je niet af, of er morgen meer komt, maar zorg dat je haar vandaag draagt zo goed je kunt.

Leef niet in illusies. Leef in de werkelijkheid, pluk de dag. En dan hebben we daar het hele Paasmotief bij elkaar. Een Paasmotief - dat geef ik toe - dat nu niet zo erg gebruikelijk is. Want als ik van een preekstoel een priester zou horen zeggen: "Pluk de dag," dan zou ik zeggen: "Tjonge, tjonge, die heeft zeker te veel aan de miswijn gezeten." Maar daarom juist kunnen we hier wel zeggen, wat elders niet gezegd mag worden.

Leef in het heden; maar leef in het heden zo harmonisch als je maar kunt.

Laat in je wezen steeds zoveel mogelijk vreugde zijn; en tenminste een aanvaarding van wat er bestaat en van wat er is.

Vraag je niet af, hoe het zal zijn, of wat er zal gebeuren. Beleef wat er is. Doe wat je erkent als goed en zuiver nú. En zeg dan tot jezelf: "Omdat ik het heden erken en mijn God erken, zal Hij Zich aan mij tonen, indien het noodzakelijk is."

Dan kun je opstaan uit de verdwazing. Want zoals Jezus begraven was in de levende rots, zo is de mens begraven in zijn ideeën, zijn filosofieën en gedachten, die zover van de werkelijkheid zijn verwijderd, dat ze het leven omsloten houden, enger nog dan de grafkelder, waarin Jezus werd neergelegd. En zoals Jezus' graf niet zijn eigen was maar van een Arimateeër, zo is het graf, dat de mensen voor zichzelf graven, eigenlijk niet eens hun eigen graf. Ze begraven zich in het graf, dat anderen hebben opgebouwd: het graf van filosofieën en dogma's, die niet de hunne zijn en die ze niet kunnen onderschrijven, maar die ze klakkeloos aanvaarden.

Wanneer je de werkelijke harmonie met God leert erkennen en je leert waarlijk te leven in het heden (niet in een illusie, in een waanwereld van morgen of gisteren), dan zul je al die dingen kunnen wegwentelen. Het is een zware grafsteen. Een grafsteen; die is gesmeed uit conventie, uit geloof, uit sociaal gebruik enz. enz. Maar hij kan opzij worden gewenteld.

Ook de mens kan stralend herrijzen, als hij beseft, dat mens-zijn in de eerste plaats kan betekenen: vrij zijn. Dat het licht Gods ontmoeten niet betekent: aan de ene kant roepen: "Meester, ik volg U tot in de dood" en aan de andere kant zitten bibberen. Maar dat het eenvoudig betekent: in de genegenheid, de liefde, die je hebt voor het groot-Zijnde, voor de cosmos zelf, voor God, tot God gaan, waar je Hem kunt vinden en waar je denkt Hem te vinden.

Dan heeft u hier mijn Paasgedachte. Ik hoop niet, dat ze evenveel innerlijke opstand baart als hetgeen we vrijdag jl. hebben gezegd. Er was hier en daar nogal wat verbittering over de bitterheid van ons betoog. Maar het is nu eenmaal zo.

We zitten in de vernieuwing; en of u wilt of niet, u zult moeten breken met heel veel oude gebruiken, ideeën en opvattingen, voordat het nieuwe op aarde kan worden beleefd.

Nu is het eigenlijk al Pasen, want het licht (de Christusgeest, het actieve goddelijke Licht op aarde) is opgestaan. Maar alleen zij, die zich/ hebben geketend aan menselijke opvattingen, dwaasheid en waan, zullen dit licht zien. Anderen zullen pas nadat de zon is opgegaan (misschien dagen of jaren nadat het geestelijk licht is opgegaan) ontdekken dat Christus, de liefdegeest Gods, weer op aarde leeft. /niet

Ik hoop, dat u met deze gedachte, met deze zekerheid dat het nu werkelijk Pasen is, niet alleen maar om het verleden maar ook vandaag, een echt prettige, een gelukkige, maar vooral een innerlijk harmonische Paas zult mogen vieren.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Na alles wat mijn voorganger heeft gezegd, blijven er voor mij alleen de paaseieren en de piepkuikens over. Toch wil ik het op mijn manier gaan vertellen.

Als je zo op het ogenblik de natuur bekijkt, dan zie je dat met het komen van de zon ineens de knoppen openbersten. De bloesem begint zelfs zo hier en daar al te komen. De bloembollen besluiten plotseling dat het toch tijd wordt om een beetje kleur aan het leven te geven. Kort en goed, dat beetje zon dat doet het ineens, want de natuur zegt: "Er is licht, dus nu is het tijd om te bloeien." Die zegt niet: "Het staat op de kalender. Het is nu lente, dus bloeien, jongens", al is er vorst, zoals in Nederland. Neen, de tijd is rijp; en die rijpheid van de tijd merkt de plant van binnen, zoals een mens dat ook kan aan het licht buiten. Zij houdt zich niet aan een vast schema. Dat de natuur een vertraging heeft van drie tot vier weken daarom kunnen de mensen jammeren, maar ja, de natuur is dan ook geen boemeltreintje, dat op een vast tijdschema - in een spoorboekje vastgelegd - moet lopen.

En zoals het met de mens is, zo is het met de geest en met alle dingen. Zolang je probeert op een vaste dienstregeling te stomen, loop je vast. Dan ben je bij wijze van spreken een zwaluw, die terugkeert, terwijl de ijspegels aan het dak hangen om als diepvriesslachtoffer dan onbewust de zomer in te gaan.

Als je probeert om met de gedachte - volgens vaste regels van godsdienst, van het menselijk leven, zelfs van de logica - nu eens even te bepalen hoe het met het leven moet gaan, zit je er altijd naast. De kwestie is niet: hoe heb ik het uitgerekend, hoe moet het volgens mij gebeuren? Neen, de tijd moet rijp zijn. En als u dat idee nu ook eens vasthoudt, dan komt u misschien tot een paar conclusies, die ook bij Pasen behoren.

Wij kunnen nooit weten, wanneer de tijd rijp is. Dat is plotseling. Geloof me, al die bomen, welke op het ogenblik ijverig aan het botten zijn (ik vind het overigens een eigenaardige uitdrukking, maar goed, ze zijn aan het botten), hebben zich ook niet afgevraagd: "Jongens, hoe staat het ermee? O ja, morgen is het Pasen, nu gaan we botten." Die hebben helemaal niets gezegd. Ze hebben alleen maar gedacht: Hé, zon, leven! In mij is de spanning, in mij is de drang. Nu is het tijd mijn groen te ontvouwen, nu is het tijd om weer de zon tegemoet te wuiven met alles wat ik heb. Nu ja, dat is eigenlijk wel een logische opvatting.

In het menselijk leven gaat het precies zo. Je bouwt voor jezelf allerhand dromen op en je zegt: "Nu zullen we dit toch eens gaan beleven. Nu zullen we dat maar eens gaan doen en morgen zal het zo zijn." Maar daar komt nooit wat van. En toch zijn er ook van die dagen dat je eigenlijk niet eens weet wat je wilt, maar je voelt plotseling dat je nú dat stukje moet schrijven, dat je nú die wandeling moet gaan maken en dat je nú die visite moet afleggen. Kortom, je hebt plotseling het idee: Nu is de tijd rijp. En het gekke is, dat die onvoorbereide dagen meestal zo'n daverend succes zijn.

Voor de geest zou ik het al precies zo willen zeggen. Je kunt wel zeggen: "Ja goed, ik heb nu 3 jaar gestudeerd in geestelijke wijsheid, dus vandaag zullen we beginnen met een nieuwe inwijding, fase zoveel." Nu, dat kun je je dan wel voorstellen en je kunt het aan anderen vertellen, maar voor de rest kun je het schrijven op de plaats, die bij een dame tegenwoordig door de bikini onbedekt blijft; want dat klopt nooit. Een ander doet er veel korter over. Die is pas twee jaar bezig en ineens heeft hij zijn inwijding te pakken. Hij heeft plotseling het inzicht en allerhand kracht en vermogens; jij niet. Dan kun je mopperen en zeggen: "Dat is oneerlijk. De examencommissie deugt niet." Maar die ander heeft gereageerd op het ogenblik dat de tijd rijp was; en jij niet.

Pasen is eigenlijk ook zo: de tijd is rijp. Ze kunnen nu achteraf wel precies vertellen dat Jezus een dienstregeling had: Om zo en zo laat vertrek uit het graf en herrijzenis naar weet ik wat; om zo en zo laat aankomst van de engelen; om zo en zo laat aankomst en ontdekking van het open graf. Maar daar deugt geen pest van, hé? Wat ze er later van gemaakt hebben, is allemaal maar een fantasietje. Neen, het was zo:

In Jezus leefde de kracht. En toen die kracht eenmaal goed en wel op de innerlijke harmonie begon door te werken, kón dat lichaam niet eens meer dood blijven. Dat ontbond zich in allerhand flikkerende, schemerende deeltjes, dat dematerialiseerde zich en.....was weg. Wat daardoor aan luchtverplaatsing enz. ontstond, heeft misschien wel de grafsteen weggeventeld; dat moet je mij niet vragen. Maar het feit was: de innerlijke toestand was rijp; en door de rijpheid van de innerlijke toestand was er het gebeuren. Toen Jezus in zijn erkenning van de duistere geestelijke werelden, van zijn taak enz., de wereld dus hernieuwd voor zich concipiëerde, was hij herrezen en stond hij in de tuin.

Het is niet zo, dat je als mens kunt bepalen, wanneer er wèl of niet iets moet gebeuren. Je kunt alleen maar aanvoelen, wanneer 't het juiste ogenblik is.

Er zijn woorden, die je soms jarenlang niet moogt of niet kunt spreken. En dan ineens komt er het ogenblik, dat je die woorden móét spreken; of het nu prettige woorden zijn of niet. Er komen ogenblikken, dat je jarenlang geestelijk in een bepaalde richting hebt gezocht en er eigenlijk wel een beetje tevreden mee bent, tot het ogenblik dat je voelt: Neen, nú moet ik een andere kant uit. Ik moet een andere weg inslaan. Dan is de tijd rijp en dan móét je dat ook doen.

Wat ik hier nu wil betogen is dit: Als wij persoonlijk ooit willen herrijzen (en dan bedoel ik heus niet uit de dood, hoor! Stel je voor, wat zou dat een last voor de erfgenamen zijn. Maar ik bedoel nu werkelijk herrijzen, dus her-ontstaan als een eenheid van stof en geest, onverschillig

waar en hoe. Weer bewust zijn van alles wat we zijn, een volledige harmonie), dan zullen we toch eerst eens moeten beginnen met voor onszelf de tijd innerlijk af te wachten.

Er komt een tijd voor het geestelijke, zeker. Zoals er voor Jezus een tijd is, dat we van hem stoffelijk niets horen, omdat hij zich terugtrekt in de woestijn. Dan is het de tijd van de geest. We horen ook, dat Jezus op een gegeven ogenblik heel rustig achter een vissersnet loopt, dat hij gewoon werkt. Er is dus een tijd dat Jezus lijdt, er is een tijd dat Jezus vreugde kent, er is een tijd dat Jezus hernieuwd stoffelijk op de wereld is.

Zo is het nu bij ons ook. Het gaat allemaal volgens een cosmische klok. Daarop kunnen wij nog niet lezen, maar in onszelf is soms ineens die kracht; dan is er het weten.

Nu moeten we dat natuurlijk voor onszelf verantwoorden. Je moet niet zeggen: "Nu heb ik zin om die grote étalageruit in te slaan, laat ik het maar doen, want dan is het de tijd daarvoor." Dat is dwaas. Maar je kunt wel zeggen: "Nu heb ik energie, nu is het tijd om te werken. Nu heb ik honger, nu is het tijd om te eten. Nu ben ik moe, nu is het tijd om te rusten - geestelijk zowel als stoffelijk."

In deze dagen lijkt het me zo, dat er voor heel veel mensen een tijd komt, dat ze zeggen: "Nu moet ik eindelijk eens een verbinding vinden tussen stof en geest. Al dat gedoe zuiver geestelijk vind ik erg mooi, maar op de één of andere manier blijft er een hiaat; ik leef er niet in.

En al dat heerlijk streven in de stof vind ik ook erg mooi, maar het bevredigt me niet helemaal. Er moet ergens iets anders bij komen."

Dan zeg je: "Nu is dus de tijd gekomen, dat de krachten en de wijsheden van de geest direct in de stof worden uitgeleefd; en omgekeerd, dat de belevingen in de stof in direct verband staan met elke geestelijke bewustwording, niet onbewust maar wetend.

Als je nu zo nagaat, wat Aquarius in deze dagen gaat brengen, dan lijkt het er werkelijk wel op dat die tijd niet meer zo ver is. Het is niet meer mogelijk om alleen maar heerlijk abstract verder te praten (zo zullen we het maar noemen, het is vaak meer een geratel) en het is ook de tijd niet meer om heerlijk materiëel te leven zonder een grotere inhoud eraan te geven. We moeten die dingen samenbrengen. Stof en geest moeten als eenheid gaan werken. En wanneer de mens het punt vindt, waarop hij dit kan doen, wanneer hij in zich de wetenschap heeft: hier komen het stoffelijke en het geestelijke samen in een voor mij aanvaardbare en zuivere vorm, waardoor ik mijn innerlijk weten, mijn harmonie, mijn geloof tot uitdrukking breng, dan zeg ik u, lijkt mij dat een herrijzenis. Een herrijzenis uit het stomme, gespleten onbewustzijn van het materialisme met een beetje godsdienstige saus of een hele hoop godsdienstigheid en abstractheid, hier en daar gekruid met een korreltje van stoffelijk onvermijdelijke noodzakelijkheden. Een tijd, dat de dingen samengaan. Pas in het samengaan van deze dingen (van stof en geest) maar dan ten volle en volledig uit eigen bewustzijn, de innerlijk aangevoelde en erkende noodzaak, kan de opstanding komen.

En dat betekent, dat er zeer veel opstandigheid van anderen aan die opstanding vooraf moet gaan, vrees ik. Want tot op heden toe is het altijd zo geweest: "Luister naar mijn woorden maar kijk niet naar mijn daden." Daarvoor is er een tijd geweest dat men zei: "Kijk naar mijn daden en let niet te veel op woorden." En nu moet er een tijd komen, dat je kunt zeggen: "Luister naar mijn woorden, kijk naar mijn daden en zie mijn werkelijkheid."

Leven in waarheid. Dat is de boodschap van de nieuwe tijd, die sterker en sterker op de mensheid wordt afgedrukt.

En vrienden, dan mogen we op 't ogenblik misschien nog zo'n beetje in de Paassfeer zeggen: "Beter een half ei dan een lege dop", maar binnenkort zal iemand begrijpen: Eén ei is geen ei (want één principe alleen brengt geen bewustzijn). Twee ei is een half ei (als je de principes van stof en geest t.o.v. elkaar begrijpt, kom je al halverwege in de richting

van de noodzaak tot nieuwe ontwikkeling, van nieuwe bloei). Maar drie ei is een Paasei. Wie de principes van innerlijk leven uiterlijk beleeft plus de innerlijke erkenning van die harmonie en de uitdrukking daarvan in geheel het zijnde voor zich tot stand brengt, die heeft het Paasei, die heeft het begin van een nieuwe ontwikkeling en gelijktijdig de bereiking van de eerste opstanding, van het nieuwe licht, dat voortkomt uit deze tijd van Aquarius.

Nu en daarmee ben ook ik "uitgepaast". Ik heb misschien wel niet op z'n paasbest gesproken, maar per slot van rekening, vrienden, als je het op z'n paasbest doet, volgens menselijke opvattingen, dan is het buitengewoon netjes, alleen is het dan niet waar. Ik hoop dus, dat jullie door de verpakking hebt heengekeken en begrepen wat ik wilde zeggen.

Om het licht in jezelf te kennen, om de juiste uitdrukking te vinden van het leven, zul je de innerlijke vernieuwing moeten doormaken; niet zo maar eens door het experiment maar afgaand op je innerlijke klok, die innerlijke drang, dat gevoel dat zegt: dit is geestelijk en stoffelijk juist, nú is het de tijd. Nu en voor het geval dat uw kookwekkertje nog wat minuutjes of uren te lopen heeft, wens ik u alvast een paar heel genoegelijke feestdagen toe en als het kan zo snel en zo spoedig mogelijk een innerlijke bewustwording, die leidt tot een werkelijke opstanding: een hervinden van de eenheid en harmonie met alle werelden.

- :-

VERNIEUWING.

Wanneer wij het woord "vernieuwing" zeggen, dan nemen wij in het woord zelf aan, dat het oude bestaat en dat het niet een volledig nieuw iets zal zijn, maar a.h.w. een herwinnen van de nieuwe gloed en de nieuwe glans, die teloor is gegaan.

Wanneer wij spreken over vernieuwing, dan mogen wij dus niet alleen spreken over een toaal andere wereld of een ander zijn, maar dan moeten wij teruggrijpen naar het oude en dit weer beschouwen in zijn werkelijke betekenis en werkelijke glans. Daarom wil ik u graag op deze Paasmorgen het begrip vernieuwing als volgt schetsen:

Eens, toen het eerste licht werd geboren en Brahma's eerste blik Zijn scheppingswil omvaande, beaamde Hij Zichzelf zeggend: "Ziet, Ik ben in Atmans kracht mijzelve en in de stof Mijzelve. Ik ben; en nimmer ben Ik ooit geweest of zal Ik verder zijn. Ik leef."

De aarde werd oud; en de goden ontstonden, de goden vergingen, de tijd ging voorbij. En Brahma erkende: Zichzelf en Zijn schepping niet meer en zeide: "Uit Mij zou dit Al geboren zijn? Ik ben en Ik leef nu, zonder verleden en zonder toekomst, uit Atman. Ik ben."

En zo zond Hij Zijn adem over de wereld en sprak tot hen, die niet meer wisten hoe te leven en te streven. Hij heeft hernieuwd met licht en kracht Zijn beeld in alles neergeschreven, wat Hij uit Zich heeft voortgebracht. Zo sprak Hij tot Zichzelve: "Nu is het dag. Laat zijn het licht, voordat de nacht mij dooft en al vergaat."

Op de werelden leerden de mensen begrijpen: uit tegendelen is het Al geboren; uit tegendelen zal het voortbestaan, maar één zijn alle tegendelen in Brahma. Het is waan, dat ooit verdeeldheid wet en zin van het bestaan mag wezen. "Laat ons niet vrezen," zeiden zij, om nèt elkaar te gaan." Zij zeiden: "Waarom is het nodig, dat goden elkander bestrijden en zij, die de ene God volgen, de andere mijden? Is niet de zin van het bestaan de eenheid? Is niet al het andere waan?"

Zo hebben zij de goden zelfs tot elkander geleid. En ziet, uit de eenheid, zo gevonden, werd Brahma's beeld weer jong en nieuw, zodat Hij zeide: "Ik heb Mijzelf hervonden." En in het licht heeft hij geschreven: de vreug-

de van het zijn, de eeuwigheid van leven, de wijn van licht, die vloeit uit Brahmans kracht en op Atmans adem door de ruimte vaart.

Zo heeft Hij de vernieuwing gezaaid, keer op keer. En soms konden de mensen Hem niet verstaan; soms zijn zij ondergegaan aan dat, wat Hij hun heeft gegeven. Toch blijft de waarheid van elke vernieuwing:

In waarheid zult gij leven naar stof en naar geest; en onbevreesd zult gij uw wegen gaan.

Gij zult geen rechter erkennen behalve de God, Die in u woont; en voor die God en Diens rechtersstoel zult gij terecht en zonder schulden staan.

Vernieuwing heeft velen doen sterven en vrezen, omdat zij niet beseffen 's levens kracht en macht en menen, dat uit de vernieuwing voor hen wordt geboren de dood. Zij zien niet, hoe groot het lichte is. Zij, die het gemis hebben van begrip en besef, hoe kunnen zij zichzelf verheffen boven spiegeling en waan en ondergang?

Maar lang, lang is reeds het licht weer uitgegaan en toch zal zich tegenstelling met tegenstelling weer verzoenen en eenheid worden geboren uit alles, wat door het kennen van zichzelf, zich in het verschil uitdrukt, omdat Brahman in zichzelf een eenheid is. En Brahma heeft geleerd: In eenheid ligt slechts werkelijkheid en één zullen zijn de werelden en de stof en de geest, opdat zij onbevreesd kunnen scheppen de kracht, die hen heeft geschapen; de kracht, waarin, waaruit, waardoor alle bewustzijn leeft.

U zult misschien deze gedachte van vernieuwing op uw Paasdag wat vreemd vinden. Maar alle vernieuwing moet gebaseerd zijn op een erkenning van de werkelijke grondslagen van het bestaan. Zonder dit is er geen mogelijkheid tot vernieuwing. Uw Pasen kan alleen voortkomen uit het erkennen van leven en dood, van geestelijke macht en stoffelijk bestaan. Zonder dit is er geen herrijzenis mogelijk, geen verlossing en geen begrip.

Dit geldt voor u en uw wereld evenzeer. Zolang gij meent het één boven het ander te moeten stellen, het één op het ander voor te trekken of delen van het leven te moeten verwerpen, zult ge ondergaan. Maar als ge leert alle dingen samen te nemen, alles gezamenlijk in u te verwerken en te begrijpen, zonder vooroordeel, in aanvaarding van het werkelijke leven, zelf uw wet en uw God volgend, de kracht die zich in u openbaart, erkennende in anderen diezelfde God, Die in hen op Zijn wijze maar op hun weg, Zijn geest openbaart, dan zult ge kunnen zeggen: Vernieuwing is de eenwording van alle dingen en krachten, alle machten samen gevloeid, gegroeid tot één onmetelijk flonkerend licht, waarin het gezicht der schepping zelve zich openbaart en al, wat geheim en ongekend achter de uiting werd bewaard, toch wordt een stil aanvaard.

En zo, bij het sterven van de jaren, bij het stilstaan van de tijd, het beleven van eeuwigheid, erkent men de werkelijkheid van het zijn.

Vernieuwing is leven, dat zichzelf in het leven vindt en door deze vondst leert in leven en dood gelijkelijk te zijn. Te zijn in ontvangen en geven. Te zijn in duister en licht, omdat het "ik" bestemd is om des Scheppers wil in alle waarden weer te geven, als Hij in het eigen wezen spreekt en u daartoe drijft.

Dat is de wet, dat is de vernieuwing, vrienden. Ik wens u toe, dat uw feestdagen zeer aangenaam en vroegdig mogen zijn.

:--:~: